

Bartiméus:

MODULES

SCHOLING, TRAINING EN COACHING

Bartiméus GGZ

Afdeling Psychotherapie

Oude Arnhemse Bovenweg 3, 3941 XM DOORN

Tel. 0343-526543 (3)

E-mail: psychotherapie@bartimeus.nl

MODULE: DIAGNOSTIEK VAN GEHECHTHEIDSPROBLEMEN BIJ K&J MET EEN LICHT VERSTANDELIJKE BEPERKING

1. Methode en Doelgroep

Het diagnosticeren van verstoorde gehechtheid vraagt om het leren signaleren van het verstoorde gehechtheidsgedrag. De *best practice* van Dekker-van der Sande en Janssen (2010) voor het diagnosticeren van gehechtheidsproblemen bij kinderen/jongeren met een visuele en/of verstandelijke beperking is een belangrijke richtlijn hiervoor. De cursus staat uitgebreid stil bij het gebruik van de Lijst Signalen van Verstoord Gehechtheidsgedrag, ontwikkeld door Boris en Zeanah (2005) en het volgen van het stappenplan zoals beschreven door Dekker-van der Sande en Janssen (2010). Hiermee kan gescreend worden of er signalen zijn van verstoorde gehechtheidsgedrag en kan advies worden gegeven m.b.t. vervolgdagnostiek en/of behandeling. Dit stappenplan is gedeeltelijk overgenomen in de Richtlijn Problematische Gehechtheid voor de Jeugdzorg (2014).

2. Doel

Je verwerft kennis over gehechtheidstheorie en stappenplan, Lijst Signalen van Verstoord Gehechtheidsgedrag (LSVG: afname en scoring) en ontwikkelingsanamnese verstoorde gehechtheid. Tevens maak je kennis met het Clinical Observation of Attachment (COA), het Disturbances of Attachment Interview (DAI) en Story Stem. Tot slot leer je deze kennis toepassen in praktijksituaties aan de hand waarvan je begeleidings- of behandeladvies kunt geven.

3. Aanpak

De module bestaat uit drie dagen met voor elke dag twee plenaire bijeenkomsten van drie uur (een ochtend- en een middagdeel). Tijdens deze bijeenkomsten zullen plenaire presentaties, interactieve discussies en praktijkoefeningen elkaar afwisselen. Daarnaast zal er, naast het bestuderen van aangeboden vakliteratuur, een aantal huiswerkopdrachten zijn.

4. Docent

De module zal worden gegeven door Marieke Weijburg-Melis en Esther Tigchelaar. Marieke Weijburg is als GZ-psycholoog en docent verbonden aan de afdeling Psychotherapie (Bartiméus GGZ) en het Expertisecentrum Sociale relaties en Gehechtheid van Bartiméus. Vanuit die functie is zij ervaren zowel op het gebied van de diagnostiek van gehechtheidsproblematiek, de therapeutische behandeling van individuele cliënten met hun ouders/opvoeders, begeleiding en training van begeleiders/verzorgers van mensen met visuele en/of verstandelijke beperkingen, als in de opleiding van professionals op het gebied van dit kennisgebied.

5. Verdere informatie

Voor vragen of aanvullende informatie:

<https://www.rinogroep.nl/opleiding/8658/diagnostiek-van-gehechtheidsproblemen-bij-kinderen-en-jeugdigen-met-een-verstandelijke-beperking.html>

TRAININGSMODULE: BEGELEIDING VOLGENS BASIC TRUST

1. Methode en Doelgroep

De Basic Trustmethode is een behandelmethodes voor kinderen met (ernstige) gedrags- en/of emotionele problemen en hun (professionele) opvoeders, waarbij tevens sprake is van problemen in de gehechtheidsrelatie.

Bij mensen met een visuele en/ of verstandelijke beperking, met name als sprake is van verblijf in (semi-) residentiele voorzieningen, hebben we relatief vaak te maken met problemen in de gehechtheidsrelatie met anderen. De beginselen van de Basic Trust-methode vormen een heel passend antwoord als begeleidingswijze door (professionele) begeleiders en/of opvoeders/ouders van deze mensen. Deze methode draagt bij aan het versterken van de gehechtheidsrelatie en het basisvertrouwen tussen de cliënt en de opvoeders/ouders en/of begeleider. Daarmee wordt gewerkt aan het terugdringen en voorkomen van allerlei gedrags- en/of emotionele problemen.

2. Doel

Het hoofddoel van de Basic Trust begeleidingsstijl is het ontwikkelen en vergroten van het basisvertrouwen tussen de cliënt(en) en de (professionele) begeleider(s)/verzorger(s) en daarmee afname van (ernstige) gedrags- en/of emotionele problemen bij de Cliënt(en).

De intermediaire doelen zijn:

- de cliënt heeft voldoende basisvertrouwen (synoniem voor een veilige gehechtheidsrelatie) met de begeleider/verzorger.
- begeleider(s)/verzorger(s) zijn (extra) sensitief en mind-minded, d.w.z. zij kunnen goed verbaal en non-verbaal afstemmen op het gedrag en de interne gemoedstoestanden van de cliënt en passen het benoemen toe. Zij gedragen zich voorspelbaar voor de cliënt(en).

- begeleider(s)/verzorger(s) disciplineren op een veilige manier, d.w.z. zij corrigeren lastig gedrag van de cliënt(en) op een rustige, niet-afwijzende manier.

3. Aanpak

De trainingsmodule bestaat uit één plenaire bijeenkomst met het hele team (begeleiders, gedragsdeskundige, teamleider), waarin het theoretisch concept van Basic Trust (BT) wordt uitgelegd.

Daarna volgt een trainingstraject, waarbij van iedere medewerker video-opnames van hun begeleidingswijze worden besproken vanuit de BT-principes. Begeleiders oefenen met specifieke vaardigheden (met name benoemen van een ontvangstbevestiging). Verwarring scheppend (desorganiserend) opvoedgedrag wordt gecorrigeerd en opvoeders leren 'veilig disciplineren'.

4. Trainer

De trainingsmodule zal worden gegeven door een ervaren medewerker van de afdeling Psychotherapie (Bartiméus GGZ): Marieke Weijburg-Melis. Marieke is opgeleid in deze methodiek en hebben uitgebreide ervaring in de toepassing hiervan, zowel in de therapeutische behandeling van individuele cliënten met hun ouders/opvoeders als in begeleiding en training van begeleiders/verzorgers van mensen met visuele en/of verstandelijke beperkingen.

5. Train-de-begeleider

Het hanteren van de Basic Trust begeleidingsstijl en de getrainde vaardigheden dienen na de training onderhouden en bekrachtigd te worden. Hierbij is een speciale taak weggelegd voor de gedragsdeskundige (orthopedagoog) die verantwoordelijk is voor de begeleiding/ondersteuning van de begeleiders/verzorgers in hun taakuitvoering naar de cliënten en de continuïteit van de zorg. Om dit mogelijk te maken wordt de gedragsdeskundige intensief en actief betrokken bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van alle onderdelen van de training. De trainer en de gedragsdeskundige geven samen, onder leiding van de trainer, vorm aan de training. Op deze wijze wordt de gedragsdeskundige getraind in de methodiek, zodat zij de begeleiding van het team na de training kan voortzetten en onderhouden. Tevens zal hij/zij dan in staat zijn om ook deze begeleidingsstijl aan andere teams aan te bieden.

6. Verder informatie

Voor vragen of aanvullende informatie kan je contact opnemen met de afdeling Psychotherapie via psychotherapie@bartimeus.nl

TRAININGSMODULE: MENTALISEREN BEVORDERENDE BEGELEIDING

1. Methode en Doelgroep

Mentaliseren is het vermogen om na te denken over de gedachten, emoties, bedoelingen die je eigen gedrag of het gedrag van anderen bepalen. In de zorg voor mensen met een verstandelijke beperking is Mentaliseren Bevorderende Begeleiding (MBB) een relatief nieuwe methodiek. MBB is bekend als Mentaliseren Bevorderende Therapie (MBT) binnen de ggz en is door de docenten vertaald naar het werkveld voor mensen met een verstandelijke (en visuele) beperking. In de cursus wordt ingegaan op hoe je mentaliseren kunt bevorderen bij jezelf en bij je cliënt.

Cliënten met een verstandelijke (en visuele) beperking en een problematische gehechtheid hebben moeite met hun stress- en emotieregulatie. Zij kunnen minder goed over zichzelf nadenken en hun gevoelens herkennen en uiten. Met andere woorden: hun mentaliserend vermogen is niet of minder goed ontwikkeld. Dit kan leiden tot probleemgedrag of psychische problemen. Begeleiders die cliënten - met soms ernstige gedragsproblemen - ondersteunen, ervaren nogal eens handelingsverlegenheid in hun werk. Belangrijk is het dan dat de begeleider zelf blijft mentaliseren en probeert de spanning van de cliënt te verminderen. Dat betekent dat we niet alleen oog moeten hebben voor hoe het met de cliënt gaat, maar ook voor de hulpverlener, begeleider of leerkracht die in interactie met de cliënt is. Verstoringen in de interactie kunnen zowel te maken hebben met de cliënt als met de begeleider. Het bevorderen en in stand houden van een veilige gehechtheid bij kwetsbare cliënten geeft de beste uitgangspositie om te werken aan de ontwikkeling van hun mentaliserend vermogen.

2. Doel

Je ontwikkelt kennis over belangrijke theoretische begrippen: mentaliseren, gehechtheid en stressregulatie. Tevens leer je over de normale ontwikkeling van het mentaliseren bij kinderen en de specifieke aspecten bij de doelgroep kinderen met een verstandelijke en/of visuele beperking.

Door het oefenen van vaardigheden in het methodisch kunnen toepassen van de MBB basishouding en de verschillende interventies, verwerf je inzicht in het herkennen van goed en beperkt of niet mentaliseren, bij jezelf en cliënten.

3. Aanpak

De trainingsmodule bestaat uit drie keer drie dagdelen met het hele team (begeleiders, gedragsdeskundige, teamleider). Tijdens deze bijeenkomsten zullen

plenaire presentaties, interactieve discussies en praktijkoefeningen elkaar afwisselen. Daarnaast zal er een aantal huiswerkopdrachten zijn.

4. Trainer

De trainingsmodule zal worden gegeven door een ervaren medewerker van de afdeling Psychotherapie (Bartiméus GGZ): Marieke Weijburg-Melis. Zij is opgeleid in deze methodiek (bij MBT Nederland) en heeft uitgebreide ervaring in de toepassing hiervan, zowel in de therapeutische behandeling van individuele cliënten met hun ouders/opvoeders als in begeleiding en training van begeleiders/verzorgers van mensen met visuele en/of verstandelijke beperkingen.

5. Train-de-teambegeleider

Het hanteren van de MBB begeleidingsstijl en de getrainde vaardigheden dienen na de training onderhouden en bekrachtigd te worden. Hierbij is een speciale taak weggelegd voor de gedragsdeskundige (orthopedagoog) die verantwoordelijk is voor de begeleiding/ondersteuning van de begeleiders/verzorgers in hun taakuitvoering naar de cliënten en de continuïteit van de zorg. Om dit mogelijk te maken wordt van de gedragsdeskundige een actieve deelname aan de training verwacht. Op deze wijze wordt de gedragsdeskundige getraind in de methodiek, zodat hij/zij de begeleiding van het team na de training kan voortzetten en onderhouden.

6. Verdere informatie

Voor vragen of aanvullende informatie kan je contact opnemen met de afdeling Psychotherapie via psychotherapie@bartimeus.nl

TRAININGSMODULE: DIAGNOSTIEK EN BEHANDELING VOOR MENSEN MET EEN ZINTUIGELIJKE EN MEERVOUDIGE BEPERKING

1. Methode en Doelgroep

Mensen met een zintuigelijke beperking (ZB) of meervoudige beperking (MB) vragen hulp bij psychologen/(ortho)pedagogen om diverse redenen variërend van onderwijs-/leerproblemen, aanpassingsproblemen, verliesverwerking tot ernstige psychopathologie (persoonlijkheidsstoornissen). Er is dan ook binnen de zorg voor mensen met een ZB en/of MB een rijk arsenaal van hulp, zoals: het uitvoeren van (differentiaal)diagnostiek; geven van psycho-educatie; coaching; opvoedingsadvies; (kort of langdurige) psychotherapie. De theoretische modellen van waaruit gewerkt wordt zijn dan ook zeer uiteenlopend van een psychodynamische invalshoek, cognitieve gedragstherapie, oplossingsgericht benadering tot o.a. cliënt gerichte (spel)therapie als systeembegeleiding. De effectiviteit van diverse methodieken zijn al wetenschappelijk aangetoond; de reguliere methodieken vragen echter wel de nodige aanpassingen voor deze specifieke doelgroep.

De training is bedoeld voor Gedragsdeskundigen/ Orthopedagogen en/ of Psychologen.

2. Doel

In deze scholing beleef je eerst zelf hoe het is om een zintuigelijke beperking te hebben voordat we diverse casussen bespreken en laten zien vanuit verschillende invalshoeken met als doel inzicht te bieden in de mogelijkheden voor hulpverlening aan mensen met een verstandelijke beperking met betrekking tot diagnostiek, (systeem)begeleiding en behandeling.

Nadat je de training hebt afgerond heb je kennis van de mogelijkheden voor hulpverlening aan mensen met een zintuigelijke /meervoudige beperking (ZB/MB) met betrekking tot diagnostiek, (systeem)begeleiding en behandeling. Kennis van belangrijkste syndromen passend bij deze doelgroep, wetenschappelijke literatuur en vertaling naar de praktijk, werk van OG binnen instelling voor mensen met een zintuigelijke/ meervoudige beperking.

3. Aanpak

De trainingsmodule bestaat uit drie dagen. De eerste dag zal gegeven worden op locatie van Bartimeus Doorn waarbij er echt kennisgemaakt wordt met de doelgroep. De andere 2 dagen zullen in overleg gegeven worden op een locatie (is mogelijk binnen Bartimeus Doorn of Zeist). Tijdens deze bijeenkomsten zullen

plenaire presentaties gegeven worden, maar ook a.d.h.v. casuïstiek zal er beeldmateriaal gedeeld worden en zullen interactieve discussies en praktijkoefeningen elkaar afwisselen.

4. Trainer

De trainingsmodule wordt gegeven door een ervaren gz- psycholoog van de afdeling Psychotherapie (Bartiméus GGZ): Marieke Weijburg-Melis. Zij heeft uitgebreide ervaring in de toepassing van zowel de diagnostiek als de therapeutische behandeling van individuele cliënten met hun ouders/opvoeders als in begeleiding en training van begeleiders/verzorgers van mensen met visuele en/of verstandelijke beperkingen.

5. Verdere informatie

Voor vragen of aanvullende informatie kan je contact opnemen met de afdeling Psychotherapie via psychotherapie@bartimeus.nl